

**INTERVENCIÓ DEL DR. RAMON VILATIMÓ EN LA COMPAREIXENÇA
D'ACEBA DAVANT LA COMISSIÓ D'ECONOMIA I HISENDA DEL
PARLAMENT DE CATALUNYA EN LA TRAMITACIÓ DEL PROJECTE DE
LLEI DE SERVEIS A LES PERSONES. 25.02.2019**

Molt bon dia. Senyora presidenta de la Comissió d'Economia i Hisenda, Sres. i Srs. Diputats.

Els vull agrair, en primer lloc, la seva amabilitat en convidar l'Associació Catalana d'Entitats de Base Associativa (ACEBA) a comparèixer davant d'aquesta Comissió per tal de donar-los el nostre parer i formular propostes als grups parlamentaris en la tramitació del projecte de llei de contractes de serveis a les persones.

ACEBA és una organització que integra les 12 entitats de base associativa gestores de serveis sanitaris d'atenció primària, contractades pel Servei Català de la Salut, d'acord amb la legislació sobre contractes públics i la disposició addicional desena en la Llei 15/1990, d'ordenació sanitària de Catalunya, segons la qual el Servei Català de la Salut pot establir contractes per a la gestió de serveis sanitaris, amb entitats de base associativa, per promoure l'autonomia de gestió i la participació d'aquests professionals, en la provisió dels serveis sanitaris finançats públicament.

Les EBAs constitueixen un model de provisió genuí, fonamentat en l'autogestió i el professionalisme, que donem cobertura a una població d'uns 260.000 ciutadans i ciutadanes.

Els centres gestionats per ACEBA tenen uns resultats assistencials i econòmics molt satisfactoris, segons la Central de Resultats de l'AQUAS, destacant el grau de satisfacció dels usuaris i dels professionals, recollit en la memòria que posem al seu abast.

És d'assenyalar que les EBAs són entitats d'economia social, en regir-se pels principis i valors que recullen, entre d'altres, la *Charte de l'Economie Sociale* (1980), la Carta dels Principis de l'Economia Social de la Conferència Europea de Cooperatives, Mutualitats, Associacions i Fundacions (actualment *Associació Europea d'Economia Social*) (2002) i la *Comunicació de Comissió Europea cap al Parlament Europeu, el Consell Econòmic i Social Europeu i el Comitè de les Regions (Social Business Initiative)* (2011), així com la Directiva Europea 2014/24/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública, en tant que:

- el seu objectiu és la realització d'una missió de servei públic vinculada a la prestació de serveis sanitaris i sociosanitaris;
- els beneficis de la seva gestió es reinverteixen amb la finalitat d'assolir els objectius de l'organització i, en cas que es distribueixin, la seva distribució es fonamenta en criteris de participació,
- i les estructures de direcció o propietat de l'organització es basen en la propietat dels empleats o en principis de participació, tal i com ha posat de manifest el Pr. José Luis Monzón Campos, Catedràtic d'Economia Aplicada de la Universitat de València, membre del *Executive Board* del *Centre International de Recherche et d'Information sur l'Economie Publique, Sociale et Cooperative (CIRIEC)* i actual Director General de CIRIEC-Espanya en el seu dictamen "*Les entitats de base associativa (EBAs) i l'Economia Social*" (gener de 2017), que posem amb molt de gust a la seva disposició.

Fetes aquestes observacions sobre l'origen i la naturalesa de les EBAs, i entrant en la matèria que ens ocupa, és d'assenyalar que, **en la gestió dels serveis públics a les persones es produeix una inflexió l'any 2013, amb motiu de l'adjudicació de l'Àrea Bàsica de Salut l'Escala a l'entitat Eulen Servicios Sociosanitarios**, sense implantació en el sector sanitari, ni experiència en gestió de serveis sanitaris d'atenció primària, almenys a Catalunya, i que era fins aleshores contractista dels serveis de neteja del Centre d'Atenció Primària l'Escala.

Aquest fet va motivar que el Parlament de Catalunya aprovara la **Moció 3/X, sobre les polítiques de salut, de 28 de febrer de 2013**.

Posteriorment, el Parlament de Catalunya va adoptar la **Moció 159/X, sobre l'atenció primària de salut, de 27 de novembre de 2014**, per la qual s'insta el Govern "**a evitar els concursos públics per a la contractació de la gestió de les àrees bàsiques de salut**", i la **Moció 190/X, sobre la situació de la sanitat, de 19 de març de 2015**, que en el seu apartat 1.d) insta el Govern, igualment, "**a no treure a concurs públic la gestió de les àrees bàsiques de salut fins que no s'hagués explorat tot allò que es proposava a l'informe del grup d'experts creat a l'empara de la Moció 3/X**".

En compliment de les Mocions i la Resolució del Parlament esmentades, el Govern va adoptar **els Acords de 23 de juny de 2015 i 10 de maig de 2016**, pels quals es creen sengles grups d'experts per a l'elaboració de l'esborrany dels avantprojectes de llei

- de fórmules de gestió (no contractuals) per a la provisió de serveis sanitaris públics a càrrec del CatSalut

- i de contractes de serveis a les persones (sanitaris, socials, educatius i altres serveis comunitaris),

a efectes de la transposició de les Directives europees 2014/23/ UE i 2014/24/UE, del Parlament Europeu i del Consell, ambdues de 26 de febrer de 2014, sobre concessió de serveis públics i contractació pública, respectivament.

El primer d'aquests Acords autoritzà, així mateix, que els convenis, contractes i autoritzacions formalitzats per a la gestió dels serveis sanitaris d'atenció primària, estenguin els seus efectes fins a l'entrada en vigor i implementació de la Llei de transposició de la Directiva europea 2014/24/CE sobre contractació pública.

Davant d'aquesta situació, i

- com que no s'han aprovat encara els instruments legals que han de transposar les Directives comunitàries sobre contractació pública i concessió de serveis públics i
- el Govern no ha regularitzat els convenis, contractes i autoritzacions relatius a la gestió dels serveis d'atenció primària, sociosanitària i de salut mental (inclosos els d'atenció a les drogodependències) d'utilització pública d'àmbit comunitari, d'acord amb la legislació sobre contractes públics,

el Departament de Salut ha optat per remetre sengles comunicacions al Govern, en les quals es fixa com a referència màxima el dia 31 de desembre de 2018, primer, i 31 de desembre de 2019, després, per regularitzar els convenis, contractes i autoritzacions esmentats mitjançant qualsevol dels instruments admesos per la legislació vigent.

En aquest interí, el contracte de gestió serveis d'atenció primària de 5 de les ABS gestionades per les EBAs ha expirat, havent estès els seus efectes en virtut de les comunicacions de referència, sense que hores d'ara cap d'aquests contractes s'hagi regularitzat en els termes indicats.

Doncs, bé, davant la inseguretat jurídica i l'incertesa que es planteja pel que fa a les EBAs que gestionen aquestes 5 ABS i les restants EBAs que puguin veure's en idèntica situació en un futur proper, **què cal fer, a criteri de l'Assemblea General d'ACEBA, per a normalitzar-la?**

Al nostre entendre, l'Avantprojecte de Llei de Fórmules de Gestió (no contractuals) de l'Assistència Sanitària amb càrrec a fons públics, a través del Servei Català de la Salut, ens ofereix l'eina adient per instrumentar la vinculació estable de les EBAs amb el Servei Català de la Salut, així com de les restants entitats que desenvolupen activitats

econòmiques i empresarials, amb la finalitat d'assolir l'interès col·lectiu dels seus integrants, l'interès general econòmic o social, o ambdós, i que compleixen els trets identitaris de l'economia social, als efectes de la gestió de serveis sanitaris i sociosanitaris finançats públicament, amb una vigència de 10 anys, **com és el concert sanitari**.

Entre tant, **la Llei de contractes de serveis a les persones**, que aquí ens ocupa, per mitjà del seu article 38 sobre **reserva de contractes a determinades entitats**, brinda a les EBAs, i a les altres entitats sanitàries d'economia social, el mecanisme indicat per bastir, durant el termini de 3 anys, la seva vinculació amb el Servei Català de la Salut de forma transitòria, dotant del temps necessari per a l'aprovació del **Projecte de Llei de Fórmules de Gestió (no contractuals) de l'Assistència Sanitària amb càrrec a fons públics**, a través del Servei Català de la Salut, i la seva tramitació i aprovació com a llei en seu parlamentària.

Centrant-nos en el Projecte de Llei que és objecte d'aquesta compareixença, l'Assemblea General d'ACEBA, vol posar de manifest la seva satisfacció per la iniciativa del Govern d'aprofitar l'ampli marge que les Directives 2014/23 i 24, sobre adjudicació de contractes de concessió i contractació pública, confereixen als estats, per regular aquests contractes, establint regles específiques en la selecció dels proveïdors que fan prevaler la qualitat sobre el preu en la valoració de les ofertes i han de permetre que la prestació es durà a terme amb criteris de qualitat, continuïtat, accessibilitat, exhaustivitat i disponibilitat; que sigui assequible i tinguin en compte els col·lectius més desfavorits i vulnerables, la participació dels usuaris i la innovació, amb subjecció exclusivament als principis de transparència i d'igualtat de tracte dels operadors econòmics.

També es valora positivament des d'ACEBA que el text del Projecte de Llei que ens ocupa reculli amb rang de llei les propostes que incloïa el **Codi de bones pràctiques en la contractació pública dels serveis d'atenció a les persones**, de desembre de 2015, potenciant un model de contractació pública d'aquests serveis, basat en la promoció de la qualitat, la professionalitat, l'expertesa i l'especialitat de les entitats proveïdores, i el respecte de les condicions laborals de les persones que presten aquests serveis, l'impuls de l'estabilitat en l'ocupació i la inserció social de determinats col·lectius, i la garantia d'ús eficient dels recursos públics, tot impulsant el pes de les petites i les mitjanes empreses (PIMEs) i de les entitats del tercer sector i, en especial, les entitats d'economia social, en la contractació pública, pel valor afegit que aporten a la societat.

L'Assemblea General d'ACEBA també ha destacat **la importància de l'article 38 del Projecte de Llei** que no solament ha de permetre regularitzar la vinculació de les EBAs i les entitats sanitàries d'economia social al Servei Català de la Salut, sinó també bastir la gestió d'aquests serveis per part de les entitats de base associativa que es puguin crear en un futur, de manera que, un cop avaluat el seu funcionament i havent verificat que durant els 3 anys de durada del contracte reservat que se li ha adjudicat, els seus resultats són satisfactoris, el Servei Català de la Salut pot formalitzar **un concert** amb aquestes entitats per un termini estable de 10 anys de durada a l'empara de la **Llei de Fórmules (no contractuals) de l'Assistència Sanitària amb càrrec a fons públics**, a través del Servei Català de la Salut, un cop aquesta llei s'hagi aprovat pel Parlament de Catalunya i hagi entrat en vigor.

En relació amb el text articulat del Projecte de Llei, l'Assemblea General de l'organització que tinc l'honor de representar ha aprovat unes **esmenes de caràcter tècnic**, que s'acompanyen al text de la meua intervenció, i que els lliuraré amb molt de gust, **d'entre les quals destaca, per la seva importància en allò que ens afecta més directament, l'esmena d'addició a l'article 38.4 del Projecte**, que té per objectiu evitar la introducció d'una limitació *ad extra* als requisits establerts a l'article 77 de la Directiva 2014/24/UE, en el sentit d'excloure de la reserva de contractes, a totes les entitats que han estat adjudicatàries d'un contracte per a la gestió del mateix servei per part del mateix poder adjudicador en els 3 anys immediatament anteriors a la licitació; mentre que l'article 77 de la Directiva de referència exclou aquesta possibilitat solament si el contracte en qüestió ha estat adjudicat **a l'empara d'aquest mateix article (és a dir, el contracte anterior ha d'haver estat igualment un contracte reservat)**. En aquest sentit, és d'observar que aquesta esmena reproduceix fidelment la redacció de l'article 77.2.d) de la Directiva reiterada.

Finalment, davant la referència que fa la disposició addicional segona del Projecte de Llei que ens ocupa, a la normativa catalana reguladora d'empreses socials, és d'assenyalar el convenciment de la nostra organització que **seria un error determinar les empreses socials atenent la tipologia de les entitats, doncs aquesta determinació s'ha de fer atenent els seus trets identitaris, qualsevol que sigui el tipus d'entitat de què es tracti**, com ha fet molt encertadament l'article 77 de la Directiva 2014/24 a l'hora de regular la reserva de contractes a favor de determinades entitats.

En aquest sentit, són entitats d'economia social o empreses socials les entitats que aporten un valor afegit a la societat en termes de rendibilitat social i no atenent la seva tipologia o naturalesa jurídica.

En definitiva, i a modus de resum, voldria destacar **la preocupació d'ACEBA per la situació de provisionalitat i d'inseguretat jurídica d'algunes de les nostres entitats associades, amb uns contractes als quals se'ls ha estes la seva vigència fins el 31 de desembre de 2019.**

Cal recordar la **voluntat d'aquest Parlament de no adjudicar la gestió dels serveis d'atenció primària per concurs**, expressada en les diverses mocions i resolucions adoptades en la X Legislatura i diferents Acords del Govern.

Des del nostre punt de vista, **cal donar una solució sòlida jurídicament a les EBAs com a proveïdors estables del sistema sanitari públic** que, com he intentat exposar en la meva compareixença, representen el genuí model d'autogestió professional bastit a la disposició addicional 10^a de la Llei 15/1990, d'ordenació sanitària de Catalunya. Una fórmula que des de fa més de 20 anys ha estat avalada pels seus resultats assistencials i de satisfacció, tant dels pacients com dels professionals.

Aquestes darreres setmanes hem vist com el malestar dels professionals ha portat a conflictivitat i vagues mai desitjables dins del nostre sector. **Seria interessant que la solució jurídica triada permetés establitzar el model que representem les EBAs i eventualment possibilitar el seu creixement seguint les directrius de l'autoritat sanitària.**

Tal com he exposat, per a ACEBA, **el Projecte de Llei de contractes de serveis a les persones és un bona eina per regular la contractació de serveis sanitaris, al que hem apuntat algunes esmenes de caràcter tècnic** i, en el nostre cas concret, aporta una solució transitòria en la fórmula dels contractes reservats tant per a la regularització de la situació d'extensió de l'efectivitat dels convenis i contractes de serveis sanitaris i sociosanitaris finançats públicament, com també a efectes d'incorporar nous EAPs autogestionats per a la provisió d'aquests serveis en el futur.

No podem deixar de comentar que **la solució que, al nostre entendre, s'adequa escrupulosament als nostres trets identitaris com a entitats d'economia social és l'acció concertada sanitària** prevista en l'Avantprojecte de Llei de Fórmules de Gestió (no contractuals) de l'Assistència Sanitària amb càrrec a Fons Públics, a través del Servei Català de la Salut.

Cal que el Govern aprovi el text articulat com a Projecte de Llei i el trameti al Parlament de Catalunya el més aviat possible, la qual cosa permetria conferir a les EBAs i a les restants entitats d'economia social l'estabilitat desitjada en la seva vinculació al Servei Català de la Salut per a la provisió dels serveis sanitaris i sociosanitaris, especialment els de caràcter comunitari.

Agraeixo molt sincerament, en nom propi i de l'organització a la qual represento, l'oportunitat que ens han ofert per poder compareixer davant aquesta Comissió i poder traslladar-los les nostres preocupacions, el nostre posicionament i els nostres objectius en relació amb el Projecte de Llei de contractes de serveis a les persones com a proveïdors del sistema sanitari públic de Catalunya.

Gràcies.

Barcelona, 25 de febrer de 2019